

SEXTIL PUȘCARIU

NICOLAE DRĂGANU

EXTRAS DIN DACOROMANIA X. 1941

MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI 1941

NICOLAE DRĂGANU

PHOTOGRAPHY
JANUARY 1917

805.90

573

494847-

NICOLAE DRĂGANU ¹⁾

(18. II 1884—17. XII 1939)

Se împlinesc în zilele acestea douăzeci de ani, de când o mână de profesori ai Universității noastre ne adunam întâia oară ca să discutăm filologie. Din aceste întâlniri s'au născut ședințele de marți ale Muzeului Limbii Române, în care un Vasile Bogrea ne deprinsese cu scăpărările spiritului său de o neobișnuită vioiciune, un Constantin Diculescu ne purta prin vremurile întunecate ale invaziilor barbare și un Gustav Kisch căuta să deslușească înțelesurile ascunse din numirile de localități ardelenene. Unul după altul au plecat dintre noi câteșii trei, iar acum, tocmai când ne pregăteam să prăznuim două decenii dela întemeierea Muzeului, s'a năruit unul din cei mai puternici stâlpi ai lui, Nicolae Drăganu.

Apropiindu-ne cu sfială de cartea-mare unde însemnăm pe semenii noștri, mâna ne tremură când dăm să întoarcem fila pe care e scris numele celui ce ne-a părăsit tocmai pe când avea pe șantier câteva lucrări de proporții impunătoare.

Pentru noi, cei ce l-am cunoscut de aproape, figura lui Nicolae Drăganu nu se desprinde numai din opera-i masivă și plină de erudiție, cu stilul ei impersonal prin dorința de a păstra o cât mai severă obiectivitate. El ne vorbea nouă prin ochii lui blânzi, prin privirea-i de o nespasă bunătate și prin glasul lui, în ale cărui mlădieri se reflecta un suflet nobil și capabil de mari elanuri.

Fie-mi deci îngăduit ca în această comemorare făcută în fața celor ce i-au fost aproape să țes printre aprecieri despre opera care-i va

¹⁾ Necrolog rostit la Muzeul Limbii Române în ședința din 9 Ian. 1940.

hgh.8h7

8/10

păstra numele pentru urmași, amintiri despre omul de o atât de mare distincție sufletească, pe care contemporanii l-au prețuit atât de mult.

Răsfoind colecția de scrisori dela el, pe care o păstrez, găsesc mai întâi o carte poștală din 15 Februarie 1907. Cum la Cernăuți Seminarul de limbă română, pe care-l conduceam, căuta să se țină la curent cu tot ce se publica în domeniul filologiei române, îi cerusem teza lui de doctorat despre *Derivarea cu prefixe în limba română*, scrisă în ungurește ¹⁾ și greu de găsit în librării. În cartea poștală în care-mi anunța trimiterea ei, mă întreba dacă n'ar fi bine s'o publice și românește, sau, în graiul său colorat cu expresii regional ardelenesti: « plăti-mi-s'ar să public modestul meu studiu în românește ? ».

Așa au început raporturile între noi, acum treizeci și trei de ani.

A doua scrisoare e din 1910. Îmi scrie că a găsit la bibliofilul năsăudean Marțian un manuscris deosebit de interesant. L-am îndemnat să-l studieze și să-l publice la Academia Română, unde a apărut la 1914 ²⁾. Cu acest studiu tânărul profesor dela liceul din Năsăud păsea întâia oară pe un drum pe care avea să-l urmeze în tot cursul vieții sale, și după ce, în ultimul sfert de veac, preocupările de ordin lingvistic au îndepărtat tot mai mult pe învățați dela munca răbdurie a editării de texte vechi. Nicolae Drăganu, un îndrăgostit al scrisului bătrânesc, și-a păstrat nescăzut interesul pentru munca conștiincioasă de filolog, mulțumit să îmbogățească listele de forme vechi și de cuvinte ieșite din uz și să deslușească după graiu, ortografie sau filigranele hârtiei, regiunea și vremea când s'au scris fragmentele de manuscrise ce-i cădeau în mâni. Interesul istoricului literar, care căuta izvoarele și urmărea copiile și traducерile până la original, îl purta prin bibliotecile noastre provinciale bogate încă în surprize. Adesea venea, mai târziu, la ședințele Muzeului Limbii Române, așteptând ca pe ace să-i vină rândul și să scoată din ghiozdanul doldora filele îngălbenite ale unui text cu rotacism sau cu păstrarea celei mai vechi redacții a unei predici sau scrieri populare. Lista cărților vechi studiate sau menționate de el e mare ³⁾, iar cercetările întinse pe care

¹⁾ *A román szóösszetétel*, Besztercze, 1906.

²⁾ *Două manuscrise vechi: Codicele Todorescu și Codicele Marțian*, Buc. 1914.

³⁾ Amintim pe cele publicate în *Anuarul Institutului de Istorie Națională* din Cluj: *Cea mai veche carte râkóczyană tipărită la Alba-Iulia*, vol. I (1921—1922); *Codicele pribeagului Gheorghe Ștefan, voevodul Moldovei*, vol. III (1924—1925);

le-a făcut în legătură cu ele sunt de cel mai mare interes filologic și istoric literar. Amintesc numai studiul despre *Mihail Halici* și mișcarea calvină, publicat în vol. IV al *Dacoromaniei* (pp. 76—168) și acum, în urmă, lucrarea lui de sinteză: *Histoire de la littérature roumaine de Transylvanie dès origines à la fin du XVIII-e siècle*, din volumul *La Transylvanie* (pp. 599—665), Buc. 1938.

Tot din 1910 e o scrisoare a lui, în care îmi comunică, pentru Dicționarul Academiei, o listă de cuvinte regionale din satul lui natal, Zagra. Între acestea pentru un cuvânt, deosebit de interesant, are și o explicație ingenioasă. I-am confirmat prin forme din alte limbi romanice etimologia, pe care a și publicat-o în Nr. 1 al « Transilvaniei » din 1910. De aci înainte avea să urmeze o serie lungă de etimologii, publicate mai ales după războiu, în Dacoromania, între care unele sunt adevărate descoperiri. Amintesc numai câteva, de origine latină, precum e acel *sătul cince* din Banat, cu sensul originar de « sătul ca o ploșniță umflată de sânge », în care s'a păstrat lat. *cimex*, *-icem* « ploșniță » (DR. I); termenul batjocoritor *genate* pentru « picioare », care e un derivat latin vulgar **genuata*, din *genu* « genunche » (DR. III); salutul *zotecuște* din regiunile apusene, în care se conservă *deus te constet* « Dumnezeu să te trăiască » (DR. I); *cinioară* a versurilor populare, care redă pe *cenae hora* (DR. III); *mărin* al descântețelor băbești, în care se continuă *malignus* latin (DR. IV) ș. a.

Aceste etimologii ingenioase nu sunt roadele unei căutări răbdurii, ci ele sunt izbucniri ale unei intuiții înăscute care se găsește dincolo de metoda riguroasă urmată în cercetările sale filologice și dovedesc, mai mult decât oricare alte lucrări ale sale, că Drăganu era un ager observator și avea, când te așteptai mai puțin, acele ingenioase asociații de idei, care îl ajutau să descopere zalele pierdute din lanțul ce leagă sensurile unui cuvânt în evoluția lui de veacuri. Etimologia mult

Un « Tatăl Nostru » unguresc scris cu litere chirilice, vol. III (1924—1925); *Un nou exemplar din Mântuirea păcătoșilor*, vol. IV (1926—1927); *Un evangheliar românesc la 1552?*, vol. V (1928—1930). — În Dacoromania a publicat: *Catehisme luterane*, vol. II (1921—1922); *Pagini de literatură veche*, vol. III (1922—1923); *Manuscrisul liceului grăniceresc « G. Coșbuc » din Năsăud și săsismele celor mai vechi manuscrise românești*, vol. III (1922—1923); *Despre ce Psaltire și Liturghie vorbește Pavel Tordași la 1570?*, vol. IV (1924—1926); *Versuri vechi*, vol. V (1927—1928); *Un manuscris de apocrif religios ardelean din sec. al XV-lea?*, vol. IX (1936—38).

discutatului *lepăda* e, în privința aceasta, mai ales, revelatoare (DR. VI, 295—297).

Ca toți oamenii care făceau știință în Ardeal, și N. Drăganu găsi în revista « Asociației » organul în care-și putea publica lucrările. Tot în anul 1910 începe să publice în *Transilvania* voluminosul său studiu *Asperități sintactice*. Apăruse de curând lucrarea de etnopsihologie a lui W. Wundt. Ceea ce spunea la 1904 marele psiholog dela Leipzig despre limbă a produs o revizuire în concepțiile linguiștilor și a impresionat în mare măsură pe tânărul învățat dela Năsăud, care s'a apucat să studieze așa numitele greșeli împotriva construcției gramaticale admisă în general ca normă. Unele din concepțiile sale dela 1910 și le-a modificat cu timpul, căci de treizeci de ani încoace problemele de natură sintactică și stilistică au preocupat în foarte mare măsură pe linguiști și au deschis perspective cu totul nouă. Dar cel ce recitește lucrarea lui Drăganu din tinerețe, descopere la acest lingvist cu o temeinică cultură clasică toate calitățile lui de fin analist al gândirii exprimate prin fraze, aplecarea lui firească spre sintaxă, cea mai subtilă și mai neglijată ramură a gramaticii române. Cu conștiinciozitatea care-l caracteriza, el urmărea toate studiile — adesea chinuitor de abstracte — ce s'au scris în străinătate despre sintaxă, dând regulat dări de seamă și recenzii substanțiale în Dacoromania. În Septembrie 1929 îmi scria din Sângiorz — stațiunea balneară unde căuta vindecare pentru corpul său extenuat de muncă prea intensivă — că are în manuscris o expunere completă de 700 de pagini asupra chestiunii *Ce e sintaxa?* — « Was ist Syntax? » al învățaților germani — cu o foarte bogată bibliografie străină și cu bibliografia românească completă. Scrupulozitatea de a urmări totul și de a da o bibliografie completă era una din caracteristicile acestui neobosit și conștiincios cercetător. Societatea lingvistică din București, care dispune de fondurile necesare și al cărei prim președinte a fost Drăganu, va trebui să-și facă un titlu de glorie din tipărirea tratatului de sintaxă la care colegul nostru lucra cu atâta nobilă pasiune de treizeci de ani.

În vara anului 1913, plecând din Bucovina să petrec vacanțele în Ardeal, mi-am făcut drum pe la Cârlibaba și Rodna, ca să cunosc personal pe harnicul și dotatul profesor năsăudean. Am întâlnit un tânăr deosebit de simpatic și modest ca o fată mare. Dar în sufletul lui nu pâlpâia numai focul sacru al omului de știință, ci și ambiția

de a ieși din cercul strâmt în care se găsea și de a ajunge în mediul prielnic al unei universități și al bibliotecilor. Acest mediu, spre care se simțea atât de puternic atras, îl putea găsi la Cluj, cerând abilitarea ca docent la universitate. Profesorii săi îl îndemneau la acest pas, pe care se sfia totuși să-l facă, căci la Universitățile din Ungaria catedrele nu se dădeau numai după lucrările științifice, ci mai ales după merite patriotice și ele erau — pentru un cetățean nemaghiar — de obicei recompensa trădării de neam. « Mie nu mi-e teamă că vor putea face din mine Român rău », îmi spunea, cerându-mi sfatul ce trebuie să facă, « dar n'aș vrea să poată crede despre mine connaționalii mei că am pășit pe calea unui Moldovan Gergely sau Siegescu și Alexics ».

Sfatul meu a fost să ceară abilitarea. Știam din proprie experiență, ca docent la Universitatea din Viena și mai târziu ca profesor la cea din Cernăuți, ce mult bine poate face un profesor la o universitate străină studenților români.

Faptul că anul 1918 l-a găsit ca docent la Universitatea din Cluj a fost hotărâtor pentru întreaga sa carieră următoare, căci i-a asigurat rolul precumpănitor pe care l-a avut la luarea, în anul 1919, a Universității din Cluj, în stăpânire românească.

Tactul înnăscut, cinstea exemplară, un realism sănătos, talentul de bun gospodar și mai ales simțul de răspundere — care aveau să facă din el mai târziu un atât de bun decan, rector și chiar un prețuit primar al Clujului — au împlinit minunea, ca profesorul scos dintr'un orașel de provincie și neumblat prin lumea mare, să crească dintr'odată atât de mult, încât să-și îplinească întreagă misiunea delicată de conducător provizoriu al Universității clujene. Când se va scrie odată istoria zilelor mari prin care a trecut Ardealul în 1918 și 1919, se va vedea că temelile Daciei superioare au fost puse pentru Românism în mare parte de acești ostași « concentrați pe zonă » și puși la grele posturi de răspundere.

Între colegii săi dela Universitate, la Muzeul Limbii Române, Drăganu ajunge în sfârșit în mediul prielnic râvnit atâta timp. Aici face cunoștință cu cărți care-i rămăseseră necunoscute, cu metode nouă de cercetare, cu probleme de alt ordin și cu acel spirit de frățescă colaborare, care ne dădea tuturor impulsuri mereu înprospătate. Cei ce ne întâlneam la Muzeu — unde Drăganu intră dela început și între colaboratorii la Dicționarul Academiei — ne completam unul

hgh.8h7

pe altul. « Știu că pentru mine, căruia nu i-a fost dat să se perfecționeze în străinătate », îmi mărturisea într'o scrisoare din Februarie 1924, cu acea sinceritate care-i făcea atâta cinste, « Muzeul a fost o adevărată școală ». În egală măsură, ca el dela noi, am profitat însă și ceștilalți membri ai Muzeului dela Drăganu, specialistul în sintaxă și în legăturile între filologia română și cea maghiară. Am profitat unul dela altul prin criticile reciproce acerbe uneori, spirituale de cele mai multe ori, niciodată însă amărâte, căci spiritul de critică nu izvora niciodată din plăcerea de a distruge, ci din dorința de a completa, iar bucuria pentru descoperirea altuia era totdeauna mai mare decât ispita de a persista într'o eroare.

În această atmosferă s'a putut desvolta acea adevărată emulație între noi, care a produs volumele Dacoromaniei și cele publicate de cei mai mulți dintre noi la Academia Română. N. Drăganu, care de pe vremea când era încă profesor la liceul din Năsăud ținuse o remarcată conferință despre *Limbă și istorie* (publicată în *Transilvania* din 1909) și care în *Anuarul Institutului de Istorie națională* din Cluj publicase în 1923 un studiu *Toponimie și Istorie*, se simțea din ce în ce mai mult atras spre studiile de toponimie, care se bucura la Muzeu și de favoarea altor specialiști, ca G. D. Serra, G. Kisch și Șt. Pașca. Dintr'o recenzie, pe care voia s'o scrie despre o lucrare a unui învățat ungar, crescua acel monumental studiu *Români în veacurile IX—XIV în baza toponimiei și onomastice*, care a produs o literatură întregă de studii și pamflete din partea celor dela Budapesta, pentru că Drăganu dovedește în el, în afară de orice îndoială, prioritatea Românilor față de Unguri în Ardeal și arată urmele de colonii române nu numai în Carpații nordici, ci și în Panonia și alte regiuni ungurești.

Descoperirile lui în direcția aceasta sunt uneori senzaționale. Venea cu ele la Muzeu — mai ales înainte de a-l copleși însărcinările administrative din anii din urmă — cu ghiozdanul plin de notițe. Comunicările lui erau întotdeauna întemeiate pe un material documentar bogat, pentru strângerea căruia avea o adevărată pasiune. Simțea o voluptate să-și claseze argumentele după puterea lor probatorie. Așezându-se lângă soba din sala de ședințe, își scotea ochelarii și citea fișă după fișă, lăsând să treacă pe dinaintea ochilor noștri exemplele prin care-și întemeia o argumentație, chiar când nu mai era nevoie de ea. Dar citind totul, el retrăia plăcerea descoperirilor sale.

Câteodată întreruperile noastre îl scoteau pentru moment din cumpăt. Neavând promptitudinea replicii, el venea abia în săptămâna viitoare cu argumentări nouă și mai ample. Căci grănicerul năsăudean, atât de blând la aparență, era plin de temperament războinic atunci când critica părerile prea hazardate ale altora și mai ales când și le apăra pe ale sale. În asemenea împrejurări fața i se îmbujora, vocea începea să treacă în registrele înalte și mâna care ținea fișa tremura ușor. Odată, pentru apărarea priorității unei idei scumpe lui, a fost gata să părăsească Muzeul.

Dar s'a întors repede între noi și a continuat să dea comunicărilor și criticilor nota sa personală și să ia din toată inima parte la agapele vesele pe care le aranjam de câteori apărea un nou volum din Daco-romania.

Din 4 Decembrie 1939 e ultima scrisoare ce o am dela el. Îmi arăta că nu poate veni la Muzeu fiindcă îl supără un picior atât de mult, încât abia-și poate ținea cursurile. Ținerea regulată a acestor cursuri era pentru el o datorie atât de sacră, încât nu le-a întrerupt anul trecut nici măcar ca să ia parte la ultimele ședințe ale Academiei Române, care-l alesese membru activ al ei.

La 6 Decembrie, la Sfântul Nicolae, n'a putut primi întâia oară în casa-i ospitalieră pe cei ce voiam să-l felicităm de ziua numelui. Trebuise să intre în clinică, de unde ne trimetea, la 12 Decembrie, o veselă scrisoare în versuri, la serata de despărțire de colegul Serra.

Cu o săptămână mai târziu se stingea atât de neașteptat, încât vestea încetării lui din viață ne-a sguduit chiar și în zilele pe care le trăim, când ne-am deprins ca moartea să găsească cele mai bizare forme ale vecinicii ei seceriș. N'avem dreptul să ne întrebăm de ce a trebuit să plece atât de timpuriu și tocmai în plenitudinea rodniciei sale activități, dar avem pentru amintirea lui un loc de cinste în inimele noastre îndurerate.

BIBLIOGRAFIA OPERELOR LUI NICOLAE DRĂGANU *)

1906

1. *A román szöösszetétel* [Compunerea cuvintelor în românește] (disertație de doctorat), Bistrița, Tip. G. Mateiu, 1906. 95 [—100] p., în -8°.

1907

2. *Hasdeu Petriceicu Bogdan* (1836—1907), în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. I, 1907, p. 274—277.

3. *Dr. Sextil Pușcariu, Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache. I. Lateinisches Element mit Berücksichtigung aller romanischen Sprachen*, Heidelberg, 1905, în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. I (1907), p. 225—232.

4. *Dr. I. G. Sbiera, Contribuiri pentru o istorie soșială, cetățenească, religio-nară bisericească și culturală literară a Romînilor dela originea lor încoace pîndă în Iuliu 1504*. Volumul I. Cernăuți, 1906, în *Revista Bistriței* (1907), nr. 3, p. 1—2 (foiță).

1908

5. *A. Candrea și O. Densusianu, Dicționarul etimologic al limbei române. Elemente latine*, fasc. 1 și 2 (A-fân), București, 1907, în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. II (1908), p. 150—159.

6. *Const. C. Diculescu, Originile limbei române. Studii critice-Rezultate noue* (Prefață, Priviri generale, Vocalismul), *Analele Academiei Române, Seria II, Tomul XXIX*, 1906—1907; p. 513—673, în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. II (1908), p. 60—67.

1909

7. *Cum trebuie să fie un dicționar bilingv?*, în *Lupta* (Budapesta), III (1909), nr. 14, p. 6.

8. *Limbă și istorie*, în *Transilvania* (Sibiu), XI (1909), nr. 2 și 3, p. 106—114, 158—179.

*) După un manuscris al regretatului *N. Drăganu*, revăzut și completat de Pia Gradea și I. Pervain.

1910

9. *Ana Câmpeanu-Veronica Micle?*, în *Luceafărul* (Sibiu), IX (1910), nr. 5, p. 126—127.
10. *Asperități sintactice*, în *Transilvania* (Sibiu), XLI (1910) nr. 1—6, p. 5—13, 85—95, 172—183, 335—354, 414—433 (și în extras).
11. *Flori*, în *Transilvania* (Sibiu), XLI (1910), nr. 1—2, p. 47—48.
12. *Latin elemek a román nyelvből* [Elemente latine în limba română], în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. III (1910), p. 123—126.
13. *Mestec, Suvintrez*, în *Transilvania* (Sibiu), XLI (1910), nr. 6, p. 461—462.
14. *Principiile cari ne-ar putea servi de bază la studierea și clasificarea cuvintelor compuse*, în *Raportul* pe anul școlar 1909/10 al gimnaziului superior fundațional din Năsăud, p. 1—19.
15. *Prof. Dr. Gustav Weigand, Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes, herausgegeben auf Kosten der rumänischen Akademie in Bukarest*. Leipzig, Joh. Ambr. Barth, 1909, în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. III (1910), p. 67—72.

1911

16. *Sextil Pușcariu, Zur Rekonstruktion des Urrumänischen*. Sonderabdruck aus Festschrift Meyer-Lübke. I. Halle. a. S. M. Niemeyer, 1910, în *Nyelvtudomány* (Budapesta), vol. III (1911), p. 220—223.
17. *Sextil Pușcariu, Zur Rekonstruktion des Urrumänischen*. Sonderabdruck aus der Festschrift Meyer-Lübke. I. Halle, a. S. M. Niemeyer, 1910, în *Transilvania* (Sibiu), XLII (1911), nr. 1, p. 67—70.

1912

18. *A plăsă*, în *Transilvania* (Sibiu), XLIII (1912), nr. 1—2, p. 157—158.
19. *Sportul la cei vechi și întru cât a servit el ca bază sportului modern*, în *Raportul* pe anul școlar 1911/12 al gimnaziului superior fundațional din Năsăud, p. 1—29.
20. *Dr. Sztripszky Híador és Dr. Alexics György. Szegedi Gergely énekeskönyve XVI. századbeli román fordításban*. Budapest, 1911, în *Transilvania* (Sibiu), XLIII (1912), nr. 3—4, p. 273—277.
21. *Știră și șterp, Sfârăi*, în *Transilvania* (Sibiu), XLIII (1912), nr. 6, p. 531—533 și 556.

1913

22. *Ceva despre compusele parasintetice*, în *Oriental român* (Cluj), I (1913), nr. 6—8, p. 264—268.
23. *Istoria școalelor Năsădene scrisă cu prilejul jubileului de 50 ani de existență (1863—1913) a gimnaziului superior fundațional din Năsăud. Cu 17 ilustrațiuni*. Năsăud, Tip. G. Matheiu (Bistrița), 1913, 8°, 414 p. [In colaborare cu Virgil Șotropa].
24. *La jubileul gimnaziului din Năsăud*, în *Solia Satelor* (Cluj), II (1913), nr. 41 și 42, p. 1—3, 4—5.

25. *Serbările jubilară dela Năsăud, în Luceafărul* (Sibiu), 1913, nr. 20, p. 638—642.

1914

26. *Bârșă*, în *Pagini Literare* (Arad), I (1914), nr. 4, p. 33—36.

27. *Două manuscrise vechi: Codicele Todorescu și Codicele Marțian. Studiu și transcriere*, București, Edițiunea Academiei Române, 1914, 245 [—247] p. + 6 pl. h. t., în —8°.

28. *Furcă-cujeică (cujăică)*, în *Transilvania* (Sibiu), XLV (1914), nr. 5, p. 192—193.

29. *Romulus Ionașcu, Gramaticii români, tractat istoric despre evoluțiunea studiului gramaticii limbii române dela 1757 până astăzi*, Iași, 1914, în *Transilvania* (Sibiu), XLV (1914), nr. 5, p. 191—192.

30. *Jubileul de 50 de ani de existență a gimnaziului din Năsăud (1863—1913)*, în *Raportul pe anul 1913/14 al gimnaziului superior fundațional din Năsăud*, p. 1—22.

1916

31. *Calvinismul și literatura românească. O carte necunoscută de pe vremea lui Gheorghe Rakoczy I (1639)*, în *Pagini literare* (Arad), I (1916), nr. 2—3, p. 41—43, 60—62.

32. *Dr. Const. Lacea, Cercetări filologice* (Filologiai kutatások) (Brassoi român fögimnázium ért. XXV—XXX), în *Egyetemes philologiai közlöny* (Budapesta), XL (1916), fasc. VIII—IX, p. 602.

33. *Metă, Minciuna, Ocoanică, Plouros*, în *Pagini Literare* (Arad), I (1916), nr. 8, p. 165.

1920

34. *Cele dintâiu traduceri ale lui Coșbuc*, în *Gazeta Transilvaniei*, LXXXIII, (1920), nr. 75.

1921

35. *Accentul și formele duble ale câtorva cuvinte*, în *Lui N. Iorga Omagiu*, Craiova, Ramuri, [1921], p. 121—126.

36. *G. Coșbuc poetul liceului grăniceresc din Năsăud*, în *Transilvania* (Sibiu), LII (1921), nr. 9—12, p. 837—860.

37. *Cuvinte și etimologii de rectificat (foamene, șer, cintură, oberca, ghiftui și ciumurliu, heredie-hurueală, feleștioc)*, în *Dacoromania*, I, p. 312—320.

38. *Din vechea noastră toponimie*, în *Dacoromania*, I—1920—1921, Cluj, 1921, p. 109—146.

39. *Etimologii (lince, cujeică, cânjeu, cunoștinte și neștinte, îmbăigiva-imbăigina, întrulp, leaca, ocit, a păula, premătariu, săraf, suslă, utrinde, zadie, zgâmboiu (zgâmb, zgâmbău), zo te cuște)*, în *Dacoromania*, I, p. 293—312.

40. *O rectificare*, în *Dacoromania*, I—1920—1921, Cluj, 1921, p. 352—356.

41. S. Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, vol. I, Sibiu, 1921, în *Dacoromania*, I, p. 442—449.

42. *Un pasaj din Evangheliarul dela 1560—61 al lui Coresi rău înțeles până acum*, în *Dacoromania*, I—1920—1921, Cluj, 1921, p. 349—352.

1922

43. *Asbóth Oszkár*, în *Dacoromania*, II, p. 896—898.

44. I. Bianu și N. Cartoian, *Pagini de veche scriere românească*, București, 1921, în *Dacoromania*, II, p. 753.

45. Dr. Bitay Árpád, *A román irodalomtörténet összefoglaló áttekintése*, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, 1922, în *Dacoromania*, II, p. 757—761.

46. *Catechisme luterane*, în *Dacoromania*, II—1921—1922, Cluj, 1922, p. 582—592.

47. *Cea mai veche carte Rákóczyană*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, I—1921—1922, Cluj, 1922, p. 161—278 + 4 pl.

48. *Critica științifică în filologia noastră actuală*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, I—1921—1922, Cluj, 1922, p. 363—378.

49. *Etimologii (Deciurică, «In piezi» cu «Dumnezeu a 'nvis», spuriu (șpuriu), jioară ori vioară*, în *Dacoromania*, II, p. 610—623.

50. *Hereghie (Heredie)*, în *Cronica numismatică* (București), III (1922), nr. 1—2, p. 12—15.

51. *Latyák Sándor, Néhány Dioscorides-féle dák növénynevről*, Cluj, 1919, în *Dacoromania*, II, p. 755—757.

52. C. Martinovici și N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921, în *Dacoromania*, II, p. 753—755.

53. *Originea Ardealului*, în *Evoluția* (Cluj), II (1922), nr. 5, p. 6—9.

54. *Alexe Procopovici, Introducere în studiul literaturii vechi*, Cernăuți, 1922, în *Dacoromania*, II, p. 748—753.

55. *Vasile Ranta Buticescu*, în *Dacoromania*, II, p. 892—893.

56. *Un fragment din cel mai vechiu molitvenic românesc*, în *Dacoromania*, II—1921—1922, Cluj, 1922, p. 254—326 + 1 pl.

1923

57. *Limba noastră*, în *Conștiința națională* (Cluj), I (1923), nr. 2 (foileton).

1924

58. *Andrei Bârseanu, Catehismul luteran românesc*, București, 1923 și *A. Rosetti, Les catéchisme roumains du XVI-e siècle (Romania, nr. 191 din Iulie 1922, p. 321—334); Dr. Borbély István, Erdélyi irodalmi szemle, LVI, anexa nr. 1, Ianuarie 1924, p. 54—59*, în *Dacoromania*, III, p. 929—937.

59. *Ferdinand Brunot, La pensée et la langue. Méthode, principes et plan d'une théorie nouvelle du langage appliqué au français*, Paris, 1922, în *Dacoromania*, III, p. 942—943.

60. *Conjecțiunile de și dacă (Un capitol de sintaxă românească)*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 251—284.

61. *Etimologii: Horgoș (Hergoș)*, în *Buletinul societății numismatice române*, XVIII (1923), București, 1924, nr. 48, p. 97—98.

62. *Etimologii* (a. Elemente latine: 1. *cea! ceala!* 2. *cinioară*, 3. *cinteză*, 4. *genate*, 5. *a păcă*, 6. *a pără* și *a depără*, 7. *a se sușta*; b) Elemente slave: 1. *Cârmoaje*, 2. *cănărhaciu*, 3. *clasiocru*, 4. *cleanț*, 5. *clinț*, 6. *guști - huști - huște - huscă*, 7. *hânsă*, 8. *hârdoa!* și *hârdoc*; c) Elemente germane și săsești: 1. *Cioflânc*, 2. *claus*, 3. *climune*, 4. *hanț*, 5. *hip*, 6. *Hoiă*, 7. *șteap*, 8. *țandură*; d) Elemente ungurești: 1. *atârnați*, 2. *birgă*, 3. *bumbic*, 4. *chelteu*, 5. *cincădi*, 7. *cionae*, 8. *cioplău*, 9. *cleștar*, 10. *dugleș*, 11. *făcăleț* (*făcălete*, *făclău*, *făcău*, *făcălui*, *făcăli*, *făcăi*), 12. *Filendriș* (*felendreș*, *feleandrăș*), 13. *foșodic—poșidic* (*poșodec*, *poșodic*, *pojidic*, *pojodic*, *poșondic*; *boșandic*, *boșindoc*, *boșândoc*, *poșârlic*), *pojganie*, 14. *ghitru-gitruului*, 15. *hârgoiu*, 16. *hațcadău*, 17. *hebereu* 18. *hopșă*, 19. *horă*, 20. *melesteu-melestui*, 21. *poncă* (*poancă*, *ponciu*, *poncie*, *ponce*), 22. *răgădui-a se răcădui*, 23. *vigădui*, în *Dacoromania*, III, p. 692—724.

63. *Jubileul unei bănci ardelenne — 50 ani dela înființarea băncii «Aurora» din Năsăud* —, în *Cosinzeana* (Cluj), VIII (1924), nr. 11, p. 127—128.

64. Kisch G., *Zur Etymologie landeskirchlicher Ortsnamen in Prinosul adus episcopului Dr. Fr. Teutsch la aniversarea a 70-a*, p. 275—289; *Zur Wortforschung in Prinosul adus lui Sievers*, p. 39—47; *Korrespondenzblatt*, 1923, p. 27—30, 46—47, în *Dacoromania*, III, p. 938—942.

65. *Manuscrisele liceului grăniceresc «G. Coșbuc» din Năsăud și săsiscele celor mai vechi manuscrise românești*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 472—508.

66. *Monografia Societății de împrumut și păstrare «Aurora» din Năsăud (1873—1923)*, Cluj, 1924, 146 p.

67. *Pagini de literatură veche* (O colecție de cărți populare într'un manuscris din jumătatea a doua a secolului XVIII), în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 238—251.

68. Dr. Thót-Szabó Pál, *A cseh-huszita mozgalmak és uralom története Magyarországon*, Budapest, 1917, în *Dacoromania*, III, p. 909—929.

69. *Toponimie și istorie*: 1. *Ardeal*. 2. *Vechiul castru dela Rodna și toponimia Văii Someșului de Sus*. 3. *Păguior, Păgaie*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională* (Cluj), II—1923, București, 1924, p. 233—260.

70. *Verbele derivate cu sufixul -înare (-înare, -anare) și postverbalele or*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 509—514.

1925

71. *Ardeal (Răspuns D-lui I. Marțian)*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 4—5, p. 62—68.

72. *Considerațiuni asupra examenului de bacalaureat*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 43, p. 754—755.

73. *Examenul de bacalaureat*, în *Tribuna Nouă* (Arad), II (1925), nr. 223 și 224.

41. S. Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, vol. I, Sibiu, 1921, în *Dacoromania*, I, p. 442—449.
 42. *Un pasaj din Evangheliarul dela 1560—61 al lui Coresi rău înțeles până acum*, în *Dacoromania*, I—1920—1921, Cluj, 1921, p. 349—352.

1922

43. Asbóth Oszkár, în *Dacoromania*, II, p. 896—898.
 44. I. Bianu și N. Cartojan, *Pagini de veche scriere românească*, București, 1921, în *Dacoromania*, II, p. 753.
 45. Dr. Bitay Árpád, *A román irodalomtörténet összefoglaló áttekintése*, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, 1922, în *Dacoromania*, II, p. 757—761.
 46. *Catechisme luterane*, în *Dacoromania*, II—1921—1922, Cluj, 1922, p. 582—592.
 47. *Cea mai veche carte Rákóczyană*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, I—1921—1922, Cluj, 1922, p. 161—278 + 4 pl.
 48. *Critica științifică în filologia noastră actuală*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, I—1921—1922, Cluj, 1922, p. 363—378.
 49. *Etimologii (Deciurică, «In piezi» cu «Dumnezeu a 'avis», spurii (șpurii), jioară ori vioară*, în *Dacoromania*, II, p. 610—623.
 50. *Hereghie (Heredie)*, în *Cronica numismatică* (București), III (1922), nr. 1—2, p. 12—15.
 51. *Latyák Sándor, Néhány Dioscorides-féle dák növénynevről*, Cluj, 1919, în *Dacoromania*, II, p. 755—757.
 52. C. Martinovici și N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, 1921, în *Dacoromania*, II, p. 753—755.
 53. *Originea Ardealului*, în *Evoluția* (Cluj), II (1922), nr. 5, p. 6—9.
 54. *Alexe Procopovici, Introducere în studiul literaturii vechi*, Cernăuți, 1922, în *Dacoromania*, II, p. 748—753.
 55. *Vasile Ranta Buticescu*, în *Dacoromania*, II, p. 892—893.
 56. *Un fragment din cel mai vechiu molitvenic românesc*, în *Dacoromania*, II—1921—1922, Cluj, 1922, p. 254—326 + 1 pl.

1923

57. *Limba noastră*, în *Conștiința națională* (Cluj), I (1923), nr. 2 (foileton).

1924

58. *Andrei Bârseanu, Catehismul luteran românesc*, București, 1923 și *A. Rosetti, Les catéchisme roumains du XVI-e siècle* (*Romania*, nr. 191 din Iulie 1922, p. 321—334); *Dr. Borbély István, Erdélyi irodalmi szemle, LVI*, anexa nr. 1, Ianuarie 1924, p. 54—59, în *Dacoromania*, III, p. 929—937.
 59. *Ferdinand Brunot, La pensée et la langue. Méthode, principes et plan d'une théorie nouvelle du langage appliqué au français*, Paris, 1922, în *Dacoromania*, III, p. 942—943.
 60. *Conjuncțiile de și dacă (Un capitol de sintaxă românească)*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 251—284.

61. *Etimologii: Horgoș (Hergoș)*, în *Buletinul societății numismatice române*, XVIII (1923), București, 1924, nr. 48, p. 97—98.

62. *Etimologii* (a. Elemente latine: 1. *cea ! ceala ! 2. cinioară, 3. cintează, 4. genate, 5. a păcă, 6. a pără și a depără, 7. a se şușta ; b*) Elemente slave: 1. *Cârmoaje, 2. cânărhaci, 3. clasibocru, 4. cleanț, 5. clinț, 6. guști - huști - huște - huscă, 7. hânsă, 8. hârdoa ! și hârdoc ; c*) Elemente germane și săsești: 1. *Cioflânc, 2. claus, 3. climune, 4. hanț, 5. hip, 6. Hoia, 7. șteap, 8. țandură ; d*) Elemente ungurești: 1. *atârnați, 2. birgă, 3. bumbic, 4. chelțeu, 5. cincădi, 7. cionae, 8. cioplău, 9. cleștar, 10. dușleș, 11. făcăleț (făcălete, făclău, făcău, făcălui, făcăli, făcăi), 12. Filendriș (felendreș, feleandrăș), 13. foșodic—poșidic (poșodec, poșodic, pojidic, pojodic, poșondic ; boșandic, boșindoc, boșândoc, boșârlic), pojganie, 14. ghitrui-gitrului, 15. hârgoiu, 16. hațcaddu, 17. hebereu 18. hopșă, 19. horă, 20. melesteu-melestui, 21. poncă (poancă, ponciu, poncie, ponce), 22. răgădui-a se răcădui, 23. vigădui, în *Dacoromania*, III, p. 692—724.*

63. *jubileul unei bănci ardelenne — 50 ani dela înființarea băncii « Aurora » din Năsăud —*, în *Cosinzeana* (Cluj), VIII (1924), nr. 11, p. 127—128.

64. Kisch G., *Zur Etymologie landeskirchlicher Ortsnamen în Prinusul adus episcopului Dr. Fr. Teutsch la aniversarea a 70-a*, p. 275—289; *Zur Wortforschung în Prinusul adus lui Sievers*, p. 39—47; *Korrespondenzblatt*, 1923, p. 27—30, 46—47, în *Dacoromania*, III, p. 938—942.

65. *Manuscrisele liceului grăniceresc « G. Coșbuc » din Năsăud și săsismele celor mai vechi manuscrise românești*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 472—508.

66. *Monografia Societății de împrumut și păstrare « Aurora » din Năsăud (1873—1923)*, Cluj, 1924, 146 p.

67. *Pagini de literatură veche* (O colecție de cărți populare într'un manuscris din jumătatea a doua a secolului XVIII), în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 238—251

68. *Dr. Thót-Szabó Pál, A cseh-huszita mozgalmak és uralom története Magyarországon*, Budapest, 1917, în *Dacoromania*, III, p. 909—929.

69. *Toponimie și istorie*: 1. *Ardeal. 2. Vechiul castru dela Rodna și toponimia Văii Someșului de Sus. 3. Păguior, Păgaie*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională* (Cluj), II—1923, București, 1924, p. 233—260.

70. *Verbele derivate cu sufixul -înare (-înare, -anare) și postverbele lor*, în *Dacoromania*, III—1922—1923, Cluj, 1924, p. 509—514.

1925

71. *Ardeal (Răspuns D-lui I. Marțian)*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 4—5, p. 62—68.

72. *Considerațiuni asupra examenului de bacalaureat*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 43, p. 754—755.

73. *Examenul de bacalaureat*, în *Tribuna Nouă* (Arad), II (1925), nr. 223 și 224.

74. *Fost-a vre-odată Ardealul al Cazarilor Evrei înainte de venirea Ungurilor?*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 38, p. 656—657.
75. *Iarăși Ardeal*, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 19—24, p. 339—340, 357—358, 382—383 și 405—407.
76. *Martian român nyelvü röpiratai « Erdély » nevének eredetéről* (= Foile volante în românește ale d-lui Marțian despre originea numelui Ardealului), Cluj, 1926, în *Erdélyi irodalmi szemle*, II (1925), nr. 8, p. 319—326.
77. *I. I. Nistor-Vasile Grecu, Codrul Cosminului*, Buletinul Institutului de istorie și limbă, I (1924), Cernăuți, 1925, în *Societatea de mâine* (Cluj), II (1925), nr. 26—27, p. 447—449.

1926

78. *Catechismul din manuscrisul dela 1719 al lui Silvestru Amelio, copie după al lui Vito Pilutio tipărit la 1677*, în *Făt-frumos* (Suceava), an. I (1926), nr. 2, p. 34—38.
79. *Codicele pribeagului Gheorghe Ștefan, Voevodul Moldovei. Studiu și traducere*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, III—1924—25, Cluj, 1926, p. 181—254 + 3 pl. h. t.
80. *Din cele dintâiu încercări poetice ale lui G. Coșbuc*, în *Arhiva Someșană* (Năsăud), 1926, nr. 5, p. 11—27.
81. *Dr. Egon Hajek, Die Hecatombe Sententiarum Ovidianarum des Valentin Franck von Franckenstein* (Institutul pentru studiul Europei sud-orientale. Secțiunea Sibiiu. Secția germană, I), Sibiiu, 1923, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, III—1924—1925, Cluj, 1926, p. 730—732.
82. *Ultimul cuvânt*. Rostit la mormântul lui Vasile Bogrea, în *Societatea de mâine* (Cluj), III (1926), nr. 39—40, p. 629.
83. *Un nou « Tatăl nostru » ungiuresc scris cu slove chirilice*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, III—1924—1925, Cluj, 1926, p. 561—563.
84. *Versuri vechi*, în *Junimea literară* (Cernăuți), XV (1926), nr. 1—2, p. 6—7.

1927

85. *I. Bianu, Texte de limbă din secolul XVI*: I. *Intrebare creștinească* tipărită de diaconul Coresi în Brașov la 1560 în timpul episcopului Sava al Ardealului și al Mitropolitului Efrem al Țării Românești; II. *Pravila Sfinților Apostoli* tipărită de diaconul Coresi în Brașov între 1570—80 (Fragment); III. *Manuscris dela Ieud*: 1. Scriptura Domnului Hristos către oameni căzută în piatra din ceriu. 2. Invățătură la Paști. 3. Invățătură la cuminecătură, București, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1091—1101.
86. *I. Bianu și N. Cartoian, Album de paleografie românească* (scriere chirilică), București, 1926, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1101.
87. *Dr. Bitay Árpád, Az erdélyi románok a protestáns fejedelmek allatt*, Diciosânmărtin, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1126—1128.

88. *Șt. Ciobanu, I. Biserici vechi din Basarabia, II. Din bibliotecile rusești.* Extras din *Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, Secția Basarabia*, Chișinău, 1924, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1123—1126.
89. *N. Cartojan, Legendele Troadei în literatura veche românească*, București, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1101—1106.
90. *Cuvinte și obiceiuri* (etimologii: *bricelă, bricilui, brișcăli, prișcăla, prișcăli; bricelă, brișcăldă, prăștilă; vergelă, vergel; priciu; frișcă și șod, șotie, șotios, șotier*), în *Revista filologică* (Cernăuți), I (1927), p. 105—116.
91. *O. Densusianu, Manuscrisul românesc al lui Silvestro Amelio din 1719, Grai și suflet*, vol I—1924, fasc. 2, p. 286—311, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1106—1107.
92. *Despre ce Psaltire și Liturghie vorbește Pavel Tordași la 1570?*, în *Dacoromania*, IV—1924—1926 (partea 2), Cluj, 1927, p. 913—915.
93. *Despre I > u și dispariția acestuia în românește*, în *Omagiu lui I. Bianu*, București, Cultura Națională, 1927, p. 137—154.
94. *Etimologii: (a. Elemente latine: 1. alergină (scris alercină), 2. buciu,-e, 3. codălat-bucălat, 4. grăcina, 5. mărăsân (meresân), 6. mărina (a se-) — mărini (a se-) — mărîn, 7. presân,-ă, 8. păreasă; b. Elemente slave: 1. broancă, 2. troahnă (truahnă, trahnă, rahnă, troagnă, troacnă, troană), 3. troinic; c. Elemente ungurești: 1. alciu-aciui, 2. aletiu, 3. adevăsi (adăvăsi, adevesi, dăvăsi, tăvăsi, adevesti), 4. bogărel,-ea, 5. but, 6. coltosi, 7. continuații și continății, 8. fee-rastafee; fiu-rastafiu, 9. fulăș, 10. griouă, 11. giridic (giritic), 12. giuru, 13. habădic (habatic, hapatic, hebetic), 14. pârnbăi, 15. hadă, 16. păhuiu-păguior, 17. tălălău-teleleu; d. Elemente săsești: 1. gheisă, 2. rablă, în Dacoromania, IV, p. 739—774.*
95. *George Coșbuc la liceul din Năsăud și raporturile lui cu grănicerii*, [Bistrița, Tip. G. Matheiu, 1927], 80 p. [Apărut întâi în *Anuarul* pe 1926/27 al liceului G. Coșbuc din Năsăud].
96. *Em. Grigoraș, Criptografia și istoria românească*, Cultura Națională, [fără loc și dată], în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1117—1120.
97. *Iarși « de » și « dac »* (Răspuns d-lui Al. Rosetti), în *Dacoromania*, IV—1924—1926, Cluj, 1927, p. 916—922.
98. *N. Iorga, Istoria literaturii românești. I. Literatura populară. — Literatura slavonă. — Vechea literatură religioasă. — Întâii cronicari (1688)*, Ediția a II-a revăzută și larg întregită, București, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1134—1152.
99. *N. Iorga, O tipăritură românească la Upsala*, București, 1926, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1121.
100. *Constantin I. Karadža, Despre lucrul apostolesc al lui Coresi dela 1563*, București, 1924, și *Al. Rosetti, Lexicul Apostolului lui Coresi comparat cu al Codicelui Voronețean, Grai și Suflet*, vol. I, fasc. I, București, 1923, p. 100—106, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1113—1115.
101. *Iosef Macůrek, Prameny k dějinám československým v archivech a knihovnách sedmihradských*. Extras din *Věstniku Král. Čes. Společ. Nauk. Tř. I.* a. 1924, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1121—1123.

102. *Mihail Halici (Contribuție la istoria culturală românească din sec. XVII)*, în *Dacoromania*, IV — 1925—1926, Cluj, 1927, p. 77—168 + 6 pl. h. t.
103. *Tache Papahagi, Graiul și Folklorul Maramureșului*, București, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1063—1091.
104. *Sextil Pușcariu, Derivarea cu sufixe dela tulpina pluralică*. Extras din *Homenaje a Menéndez Pidal*. Tom. III. Madrid, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1115—1116.
105. *Sextil Pușcariu, Une survivance du latin archaïque dans les langues roumaine et italienne*. Extras din « Omagiul A. Thomas », în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1116—1117.
106. *Dr. Iacob Radu, Manuscriptele bibliotecii episcopiei greco-catolice române din Oradea-Mare*. Studiu bibliografic, București, 1923; *Doi luceferi rătăcitori, Gheorghe Șincai și Samoil Micu Clain*, București, 1924, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1128—1129.
107. *Răspuns la un răspuns (Graiul și folclorul Maramureșului)*, în *Junimea literară* (Cernăuți), XVI (1927), nr. 5—7, p. 164—174.
108. *Mario Roques, Les premières traductions roumaines de l'Ancien Testament, Palia d'Orăștie (1581—1582). Préface et livre de la Genèse*, Paris, 1925, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1107—1113.
109. *Preotul V. Ursăcescu, Psaltirea slavonă (1577—1580)*, București, 1926, în *Dacoromania*, IV (partea 2), p. 1121.
110. *G. Weigand, Ortsnamen in Ompoly und Arányos (sic) Gebiet, Balkan-Archiv*, I, Leipzig, 1925, p. 1—42, în *Dacoromania* IV (partea 2), p. 1129—1134.

1928

111. *Cuvinte și obiceiuri (etimologii: căpeleş-căpăluș; cergălău; corinteu; mătcălu-mătcuță; lucină)*, în *Revista filologică* (Cernăuți), II (1928), p. 73—78.
112. *Date privitoare la istoria comunei Zagra (Rânduri pentru « Cartea de aur » a bisericii gr. cat. din Zagra)*, în *Arhiva Someșană* (Năsăud), 1928, nr. 9, p. 65—78.
113. A) *Etimologii: 1. Intuneca, 2. întonca (tunca); mișită, mișeniță, mișină, mișină (mușină), mușinoiu (mușunoiu, mușuroiu, etc.), mișui (mășăi), mușlui*; B) *Chestiuni sintactice: 1. (cu, de, în) totului tot și (cu, de, în) totuși tot*; 2. *Formele de dativ și genitiv cu ali și al prepus în daco-română*; 3. *Câte « je » distributiv*, în *Revista filologică* (Cernăuți), II (1928), p. 291—317.
114. *Răpciune (Răpciuni, Răpciun)*, în *Studii Rumeni* (Roma), vol. III (1928), p. 1—6.
115. *Toponimie și istorie*, Cluj, Biblioteca Institutului de Istorie Națională, I, 1928, [II] + 178 p. + 1 facs. în -8°.
116. *Versuri vechi*, în *Dacoromania*, V—1927—1928, Cluj, 1928, p. 505—522.

1929

117. *Karl Bühler, Kritische Musterung der neueren Theorien des Satzes*, în *Indogerm. Jahrbuch*, VI—1919, p. 1—20; *Vom Wesen der Syntax*, în *Idealistische*

Neuphilogie, Festschrift für Karl Vossler, Heidelberg, 1922, p. 54—84; *Les lois générales d'évolution dans le langage de l'enfant*, în *Journal de Psychologie norm. et pathol.*, XXIV—1926, p. 597—607, în *Dacoromania*, V, p. 677—679.

118. *Cea mai veche «slavoslovie» (doxologie) românească*, în *Transilvania* (Sibiu), an. 60 (1929), nr. 4—5, p. 311—315.

119. *Cei dintâi studenți români ardeleni la universitățile apusene*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională* (Cluj), IV—1926—1927, București, 1929, p. 419—422 (și în extras).

120. Etimologii (*Ariuș-ă, hircă-ghircă; arvon, arvun, arvune, iarvant, arvant, arvânt, arpun; boscorodi; bitușă-botoașă-butușană; bodârlău (bodârlău); bolfă, gâlcă; galfăd-calfăd-chealfed-gâlfed; botoș; buzumâni; căilat,-ă; cărăzui; cârță; găță; chichilean; chiurăreasă; cineș, -ă; cocor (cucor); colceriu, colce-riță; deletnic, îndeletnic, deletnici, îndeletnici, + deletni, îndeletni, deletnicie, + îndeletici, + îndeleti, îndelete; + priiatnic, + nepriiatnic; doichișel; fercheș, ferchezui (ferchezuit -ă, ferchezuială); ferie (herie); ferăie (herăie); foroșag; fufează (fufază, fofează); fofelniță; fugău; ghes (ghest), înghesui; (în) dupăci; ghiosoli; hăghieciu, hăghiece; hândal, hondoală (hândal, Hondol); hatalău, hatălău; hedeșel; herleș, -ă; hopritan; horpos; iergălaș; însăila; lepângău; prebăt (preabet); prevedea; rămf (remf, rimpf); surchidi, surchideală; tâpșan, tâpși (tepși, tepșui); tapșă; târșej, târșejie, târșag; telciu, (telcini); terteleac; tintiuoiu; vâj; viscoli, viscol (vicol, gîgul)*, în *Dacoromania*, V, p. 328—378.

121. *J. B. Hofmann, Lateinische Umgangssprache*, Heidelberg, 1926, în *Dacoromania*, V, p. 704—706.

122. *Heinrich F. J. Junker, Die indogermanische und die allgemeine Sprachwissenschaft, în Stand und Aufgaben der Sprachwissenschaft*. Festschrift für Wilhelm Streitberg, Heidelberg, 1924, în *Dacoromania*, V, p. 683—690.

123. *E. Lerch, Historische französische Syntax*. Erster Band, Leipzig, 1925, în *Dacoromania*, V, p. 698—703.

124. *Marguerite Lips, Le style indirecte libre*, Paris, 1926, în *Dacoromania*, V, p. 714—718.

125. *Adolf Noreen, Einführung in die wissenschaftliche Betrachtung der Sprache*, Beiträge zur Methode und Terminologie der Grammatik, vom Verfasser genehmigte und durchgesehene Übersetzung ausgewählter Teile seines schwedischen Werkes «Vårt Språk» von *Hans w. Pollak*, Halle (Saale), 1923, în *Dacoromania*, V, p. 680—682.

126. *Kr. Nyrop, Grammaire historique de la langue française*, Tome cinquième, Copenhague-Leipzig-New-York-Paris, 1925, în *Dacoromania*, V, p. 697.

127. *Walter Porzig, Aufgaben der indogermanischen Syntax*, în *Stand und Aufgaben der Sprachwissenschaft*. Festschrift für Wilhelm Streitberg, Heidelberg, 1924, p. 126—151, în *Dacoromania*, V, p. 690—697.

128. *Povești în versuri de Gh. Coșbuc* publicate sub îngrijirea lui *N. Drăganu*, Biblioteca populară a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român «Astra», nr. 171, Sibiu, 1929.

129. *Preocupări la « Petru Maior »*, în *Almanahul societății academice « Petru Maior »*, al societăților pe Facultăți și Academii al cercurilor studențești regionale din Cluj, Cluj, Cartea Românească, 1929, p. 22—23.

130. *Elise Richter, Wie wir sprechen* (Aus Natur und Geisteswelt, 354 Band), Zweite, vollständig umgearbeitete Auflage, Leipzig u. Berlin, 1925, în *Dacoromania*, V, p. 698.

131. *John Ries, Was ist Syntax? Ein kritischer Versuch*, Zweite, um einem Anhang vermehrte Ausgabe, Prag, 1927, în *Dacoromania*, V, p. 718—719.

132. *Albert Sechehaye, Essai sur la structure logique de la phrase*, Paris, 1926, în *Dacoromania*, V, p. 706—714.

133. *F. Sommer, Vergleichende Syntax der Schulsprachen* (Deutsch, Englisch, Französisch, Griechisch, Lateinisch) mit besonderer Berücksichtigung des Deutschen, ed. II, Leipzig u. Berlin, 1925, în *Dacoromania*, V, p. 697.

134. *Leo Spitzer, Stilstudien. I. Sprachstile; II. Stilsprachen*. München, 1928, în *Dacoromania*, V, p. 719—726.

135. *Un nou exemplar de Mântuirea păcătoșilor*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională* (Cluj), IV—1926—1927, București, 1929, p. 423—427 (și în extras).

1930

136. *N. Cartoian, Cărțile populare în literatura românească*, vol. I. Epoca influenței sud-slave, București, 1929, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, V—1928—1930, Cluj, 1930, p. 543—561 (în nota de pe p. 552—555 despre *Dan I. Simonescu, Sibilele în literatura românească*. (Extras din *Contribuțiuni privitoare la istoria literaturii române. Epoca veche*), București, 1928, și despre *Eufrosina Simionescu, Monumente literare vechi, Codicele dela Cohalm 1592*, Iași, 1925).

137. *Grănicerești*, în *Arhiva Someșană* (Năsăud), nr. 13 (1930), p. 359—361.

138. *G. Kisch, Das Banat im Spiegel seiner Ortsnamen*, în *Banater Deutsche Kulturhefte*, II. Jahrgang, Heft 3, Temesvar, 1928; *Siebenbürgen im Lichte der Sprache*, Ein Beitrag zur Kulturgeschichte der Karpattenländer, în *Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde*, Neue Folge, LIV Band, 1 und 2. Heft, Hermannstadt, 1929, p. 33—328, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, V—1928—1930, Cluj, 1930, p. 561—575.

139. *Un evangheliar românesc la 1552?* (Rectificare), în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, V—1928—1930, Cluj, 1930, p. 458—460.

1931

140. *Ampoiul*, în *Închinare lui Nicolae Iorga cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani*, Cluj, Editura Institutului de Istorie universală, 1931, p. 134—137 (și în extras).

141. *Atribut superlativ*, în *Dacoromania*, VI, p. 366.

142. *Care (mai) de care*, în *Dacoromania*, VI, p. 364—365.

143. *Câteva cuvinte născute din subiecte ori complemente partitive, în Dacoromania*, VI, p. 360—363.

144. *Etimologii*: (aleveș; alnic; apesti; aret (arăt), rătui; artic, artig; artan (hartan, hârtân); bagin; berbeniță, berbință; beșteli; boteiu (boteu, botău, botău); buzdugan; buzur; căldbaș; cart; cercală; ceuc; chiorc, ceucus, chiorcuş; inchiorcosa; chercheli (chirchili, etc.); cicăli; crintă; fârcane (?); fleură (fleură, flear, fleară, freală, freli); foișor; foiofiu; forgașă; găvănaș (?); ghiduș; bândură, bandor, îmbondori; bondriș, îmbondroji, îmbondroja; hărjate; ieruncă; iete!; ijog, ojoc, ilaciu, -ă; imbinde; împila și împili; împujăică, împulăi; încondură; închiondoră; încujlui (încușlui); Inoc, inuc; lepăda; ochelar; ochier; opșag; pluhă; prihod, ului (urlui); zvârcoli (a se-); vaide!), în *Dacoromania*, VI, p. 245—305.

145. *Vechimea Clujului și a Românilor din Cluj*, Conferință ținută la festivalul dat în onoarea societății «Tinerimea Română» în 23 Mai 1931, *Societatea de mâine* (Cluj), VIII (1931), nr. 10 și 11, p. 244—246 și *Tinerimea Română*, an. XLVIII (1931), p. 4—10.

1932

146. *Dare de seamă asupra anului școlar 1931/32 citită în ședința festivă de deschidere a anului 1932/33, din ziua de 8 Noembrie 1932, în Anuarul Universității Regele Ferdinand I.* Cluj (1931—32), Cluj, 1932, p. 17—36.

147. *Discurs inaugural rostit în ziua de 25 Octomvrie 1931, cu ocazia deschiderii solemne a anului universitar 1931/1932 (Cei dintâi studenți români la Universitățile apusene), în Anuarul Universității Regele Ferdinand I.* Cluj, (1931—32), Cluj, 1932, p. 5—16.

1933

148. *Cuvinte și obiceiuri* (Material pentru o conferință ținută în cadrele «Extensiunii Universitare, în Cluj, 27 Ianuarie 1933), în *Anuarul Arhivei de Folklor*, București, II (1933), p. 1—19 (și în extras).

149. *Numele proprii cu sufixul -șă*, Biblioteca Dacoromaniei, nr. 7. Cluj, [Tip. «Cartea Românească», București], 1933, 37 p.

150. *Români în veacurile IX—XIV pe baza toponimiei și a onomasticeii*, București, Edițiunea Academiei Române, 1933, 682 [—686] p. + 1 hartă.

1934

151. *Donum natalicium Schrijnen*. Verzameling von Opstellen door oudleerlingen en bevriedende vakgenooten. Nijmegen-Utrecht, 1929, în *Dacoromania*, VII, p. 302—305.

152. *Etimologii*: bua (boa: abua, aboa și abuă); cicic; cidiu; cioplaș; cio-râng; circăli; cirmoi; izână (izâni, izânit); înfârma; înjârda; înjârdălu (a se-); Lacea; lanț; meredeu; a țipa; vertep și vertepăș, în *Dacoromania*, VII, p. 131—139.

153. Karl v. Ettmayer, *Zu den Grundlinien der Entwicklungsgeschichte der Syntax. Germanisch-Romanische Monatsschrift*, XX—1932, p. 208—209, în *Dacoromania*, VII, p. 287—289.
154. Karl R. v. Ettmayer, *Zur Intonation der Romanen, Neusprachliche Studien*, în *Festgabe, Karl Luick zu seinem sechzigsten Geburtstag dargebracht von Freunden und Schülern* (= fasc. 6 din *Die Neueren Sprachen*, Marburg, 1925), în *Dacoromania*, VII, p. 285—287.
155. Karl Ettmayer, *Zur Theorie der analitischen Syntax des Französischen* (Akademie der Wissenschaften in Wien. Phil.-hist. Klasse. Sitzungsberichte, 209. Band, 3. Abhandlung), Wien u. Leipzig, 1929; *Analytische Syntax der französischen Sprache mit besonderer Berücksichtigung des Altfranzösischen*, I. Halle (Saale), 1930, II—1921—1934, în *Dacoromania*, VII, p. 289—295.
156. Henri Frei, *La grammaire des fautes*, Paris-Genève-Leipzig, 1929, în *Dacoromania*, VII, p. 296—299.
157. Göbl László, *A magyar szótáriróadalom hatása az oláhra* (Extras din *Nyelvtudomány Közlemények*, vol. XLVIII, Budapest, 1932), în *Dacoromania*, VII, p. 264—266.
158. Gombocz Z., *Leirő Nyelvtan, történeti nyelvtan* (în *Magyar Nyelv*, XXIII—1927, nr. 1—2, p. 1—6), în *Dacoromania*, VII, p. 266—270.
159. Wilhelm Havers, *Handbuch der erklärenden Syntax. Ein Versuch zur Forschung der Bedingungen und Triebkräfte in Syntax und Stilistik*. Heidelberg, 1931, în *Dacoromania*, VII, p. 295—296.
160. Louis Hjelmslev, *Principes de grammaire générale*, Kobenhavn, 1928, în *Dacoromania*, VII, p. 299—300.
161. *Împrumuturi și reîmprumuturi ungaro-române*, în *Dacoromania*, VII—1931—1933, București, 1934, p. 191—194.
162. Th. Kalepky, *Neuaufbau der Grammatik als Grundlegung zu einem wissenschaftlichen System der Sprachbeschreibung*, Leipzig u. Berlin, 1928, în *Dacoromania*, VII, p. 279—285.
163. Eugen Lerch, *Hauptprobleme der französischen Sprache. I. Allgemeineres. II. Besonderes*. Braunschweig-Berlin-Hamburg, 1930 și 1931, în *Dacoromania*, VII, p. 300—301.
164. Einar Löfstedt, *Syntactica*, Studien und Beiträge zur historischen Syntax des Lateins. Erster Teil, Über einige Grundfragen der lateinischen Nominalsyntax (Skrifter Utgivna Av. Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet I. Lund X: 1. Acta Reg. Societatis Humaniorum Litterarum Lundensis. X: 1, Lund-Oxford-Paris-Leipzig, 1928), în *Dacoromania*, VII, p. 279.
165. Melich János, *A honfoglaláskori Magyarországnak*, Budapest, 1925—1929 și Németh Gyula, *Nyelvtudományunk és a történetírás* (în Homán Bálint, *A magyar történetírás új utjai*, Budapest, 1931, p. 365—396, în *Dacoromania*, VII, p. 224—259.
166. Alfons Nehring, *Studien zur Theorie des Nebensatzes*, I, *Zeitschr. f. vergl. Sprachforschung*, 57—1929, p. 118—158, în *Dacoromania*, VII, p. 275—278.

167. *Á. Nehring, Zur Begriffsbestimmung des Satzes, Zeitschr. f. vergl. Sprachforschung*, 55—1927, p. 238—279, în *Dacoromania*, VII, p. 275.
168. *Hedvig Olsen, Étude sur la syntaxe des pronoms personnels et réfléchis en roumain*. Kobenhavn, 1928, în *Dacoromania*, VII, p. 271.
169. *Fr. Paulhan, La double fonction du langage*, Paris, 1929, în *Dacoromania*, VII, p. 272—275.
170. *Quelques remarques historiques*, în *Revue de Transilvanie* (Cluj), I (1934), nr. 1, p. 90—97.
171. *Kr. Sandfeld, Syntax du français contemporaine, I. Les Pronoms*, Paris, 1928, în *Dacoromania*, VII, p. 270—271.
172. *Dan I. Simonescu, Sibilele în literatura românească* (Extras din: *Contribuțiuni privitoare la istoria literaturii române: epoca veche*), București, 1928, în *Dacoromania*, VII, p. 305—306.
173. *Dr. Margareta Ștefănescu, Cronica lui Manasses și literatura româno-slavă și română veche* (Extras din *Arhiva*, XXXIV—1927, nr. 3—4, p. 150—186), în *Dacoromania*, VII, p. 307.
174. *C. Tagliavini, Despre «Lexicon Marsilianum», Dictionar latin-român-maghiar din secolul al XVII-lea*, Academia Română, Mem. Secț. lit., S. III, T. IV, Mem. 7, București, 1929; *Il Lexicon Marsilianum, Dictionario latino-rumeno-ungherese del sec. XVII*, Studio filologico et testo, Academia Română, Studii și cercetări, V, București, 1930, în *Dacoromania*, VII, p. 261—264.
175. *Carlo Tagliavini, L'influsso ungherese sull'antica lessicographia rumena* (în *Revue des Études Hongroises*, Janvier-Mars, 1928 și în extras, 33 p.), în *Dacoromania*, VII, p. 259—261.
176. *Tremł Lajos, A románság őshazája és a kontinuitás. A Jancsó Benedek Társaság kiadványa*, Budapest, 1931, în *Dacoromania*, VII, p. 218—224.
177. *L. Tremł, Die ungarischen Lehnwörter im Rumänischen. I. în Ungarische Jahrbücher*, VIII—1928, p. 25—51, II. *ibid.*, IX, 1929, p. 274—317, în *Dacoromania*, VII, p. 195—218.
178. *Vechimea și răspândirea Românilor pe baza toponimiei și a onomasticeii*, Vălenii-de-Munte, Datina Românească, 1934, 58 p. + 1 hartă, în -8°.

1935

179. *Ceva despre vechimea Românilor din județul Cluj*, în *Națiunea Română* (Cluj), IX (1935), nr. 20, p. 5.
180. *Cum trebuie înțeleasă revoluția lui Horia*, în *Dimineața*, 1 Martie 1935.
181. *Cuvânt înainte. În memoria lui G. Bogdan-Duică*, Facultatea de Litere din Cluj, Cluj, Tip. Cartea Românească, 1935, p. 3.
182. *Grănicerii clujeni și cheștiunea administrării averii comunelor grănicerești născădene*, Cluj, [1935].

1936

183. *Ion Bîanu* (1856—1935), în *Dacoromania*, VIII, p. 487—491.
184. *Prof. Dr. Gh. Ciuhandru, Bogomilismul și României*. Retipărire din *Revista Teologică*, Sibiu, 1933, în *Dacoromania*, VIII, p. 221—223.

185. *Etimologii: Bărăgan; barancă; bedearcă; boacănă; mont*, în *Dacoromania*, VIII, p. 132—137.
186. *Zoltán Gombocz* (1877—1935), în *Dacoromania*, VIII, p. 491—493.
187. *Vasile Grecu, Influența bizantină în literatura românească*. Conferință ținută la Universitatea Liberă din București, în ziua de 23 Noemvrie 1932, Cernăuți, 1933, în *Dacoromania*, VIII, p. 230—231.
188. *Gr. Nandriș, Contribuție la traducerea evangheliilor* (L, II, 14). Extras din volumul *In memoria lui Vasile Pârvan*, București, 1934, în *Dacoromania*, VIII, p. 232—233.
189. *G. Poșa-Lisseanu, Izvoarele istoriei Românilor*, vol. I—VIII, București, 1934—1935, în *Dacoromania*, VIII, p. 233—238.
190. *Lucian Predescu, Diaconul Coresi*, București, 1933; *Intre nepricepere și știință*, București, 1935; *Dan Simonescu, Diaconul Coresi (note pe marginea unei cărți)*, București, 1933; *Errare humanum... perseverare diabolicum*, București, 1933; *Ț. Byck, O lucrare despre Coresi, în România Literară*, nr. 73, Sâmbătă 8 Iulie, 1933 (și în broșură, București, 1933); *D. R. Mazilu, Diaconul Coresi. Contribuții*. Ploiești, 1933, Institutul de Istorie Literară și Folclor, în *Dacoromania*, VIII, p. 225—230.
191. *Const. Solomon, Biblia dela București* (1688). Contribuțiuni nouă istorico-literare. Tecuciu, 1932, în *Dacoromania*, VIII, p. 223—225.
192. *Tremł Lajos, A magyarországi latin ű-ezés az oláhban*. Extras din *Magyar Nyelv*, XXIX, 1933, în *Dacoromania*, VIII, p. 231—232.
193. *Un manuscris calvino-român din veacul al XVII-lea, în Fraților Alexandru și Ion I. Lăpădatu la împlinirea vârstei de 60 de ani XIV—IX.MCMXXXVI*, București, 1936, p. 279—301 (și în extras).

1938

194. *Ilie Bacinschi, Problèmes de linguistique balkanique. I. Un aspect de l'article défini, en ro[u]main*, în *Omagiu lui I. Nistor 1912—1937*, Cernăuți, 1937, p. 83—93, în *Dacoromania*, IX, p. 312—314.
195. *Etimologii: Colcăci(?) ; colboti (colbot), cloboti (clobot), coloboti, coloboți; colotău; comur; contoman; copciolog; jebraică; jetui; jib; jmc; joaie; joștări; jubră; jufă (jofă, julfă, jolfă, etc.); lăbădăi; lăcăsteu*, în *Dacoromania*, IX, p. 206—212.
196. *Ernst Gamilscheg, Zum romanischen Artikel und Possesivpronomen*. Sonderausgabe aus dem Sitzungsberichten der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Phil.-Hist. Klasse, 1936, XXVII;
- Sextil Pușcariu, Zur Nachstellung des rumänischen Artikels*. Extras din *Festschrift Karl Jaberg zugeeignet zur Wollendung des 60. Semesters seines akademischen Lehramtes* 24. April 1937, p. 112—146 [= *Z. R. Ph.*, LVII, 1937], Halle-Saale, p. 240—274;
- A. Graur, Autour de l'article postposé*, *Bulletin linguistique* publiée par A. Rosetti, V, Paris-București, 1937, p. 204—218, în *Dacoromania*, IX, p. 273—312.

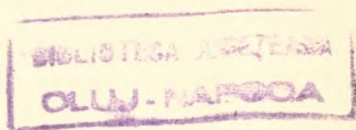
197. *Histoire de la littérature roumaine de Transylvanie des origines à la fin du XVIII-e siècle*, în *La Transylvanie*, București, 1938, p. 599—665 (și în extras, 69 p.).

198. *L'ancienneté et l'expansion du peuple roumain d'après la toponymie, l'onomastique et sa langue*. I. Le territoire de formation du peuple roumain et de la langue roumaine; II. Les Roumains de la Pannonie et de la Moravie, *Balcania* (București), I (1938), p. 25—54.

199. *Stanislas Lyer, Syntaxe du gérondif et du participe présent dans les langues romanes*. Paris, 1934, în *Dacoromania*, IX, p. 257—273.

200. *Karin Ringenson, Le rapport d'ordinaux et de cardinaux dans les expressions de la date dans les langues romanes*, Paris, 1934, în *Dacoromania*. IX, p. 314—315.

201. *Un manuscris de apocrif religios ardelean din sec. al XV-lea?*, în *Dacoromania*, IX—1936—1938, București, 1938, p. 219—224.

Ar

SECRET

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

15

ANTICARIAT
CLUJ
— Le1 15 —

C. 70.228.